

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

8 päivänä toukokuuta 2008*

Asiassa C-39/07,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysselvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 1.2.2007,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään H. Støvlbæk ja R. Vidal Puig, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään M. Muñoz Pérez, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit L. Bay Larsen, P. Küris, J.-C. Bonichot ja C. Toader (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: M. Poiares Maduro,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut vähintään kolmivuotisesta ammatillisesta korkeammasta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnus-
tamista koskevasta yleisestä järjestelmästä 21.12.1988 annetun neuvoston direktiivin
89/48/ETY (EYVL 1989, L 19, s. 16) mukaisia veloitteitaan, koska se ei ole toteut-
tanut tarvittavia toimenpiteitä direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista oikeusjär-
jestystä sairaalafarmasian alan proviisorin ammatin osalta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön säännöstö

Direktiivit 85/432/ETY ja 85/433/ETY

2 Neuvosto antoi 16.9.1985 direktiivin 85/432/ETY tiettyä farmasian alan toimintaa koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EYVL L 253, s. 34).

3 Direktiivin 85/432 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että henkilö[llä], jolla on 2 artiklassa säädetyt vaatimukset täyttävä farmasian tutkintotodistus, todistus tai muu yliopistollinen tai vastaavanlainen pätevyyttä osoittava asiakirja, on oikeus päästä harjoittamaan ja harjoittaa vähintään 2 kohdassa mainittua toimintaa, jollei tarvittaessa heiltä vaadita lisäksi ammattikokemusta.”

4 Direktiivin 85/432 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Kolmen vuoden kuluessa 5 artiklassa säädetyin määräajan päättymisestä komissio tekee neuvostolle aiheelliset ehdotukset farmasian erikoisaloista ja etenkin sairaala-farmasiasta. Neuvosto tutkii ehdotukset yhden vuoden kuluessa.”

5 Neuvosto antoi 16.9.1985 direktiivin 85/433/ETY farmasian tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta sekä toimenpiteistä sijoittautumisvapauden tehokkaan käyttämisen helpottamiseksi farmasian alalla (EYVL L 253, s. 37).

6 Direktiivin 85/433, sellaisena kuin se on muutettuna 14.5.2001 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/19/EY (EYVL L 206, s. 1), 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on tunnustettava sellaiset tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat, jotka on annettu jäsenvaltioiden kansalaisille toisessa jäsenvaltiossa direktiivin 85/432/ETY 2 artiklan mukaisesti ja jotka on mainittu liitteessä, siten, että kyseinen pätevyystodistus antaa jäsenvaltion alueella saman oikeuden ammattiin pääsyyn ja ammatin harjoittamiseen kuin jäsenvaltion itsensä myöntämät liitteessä mainitut tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat.”

7 Espanjalainen tutkinto, joka on nimetty mainitussa liitteessä, on proviisorin yliopistotutkinto (Título de licenciado en farmacia).

Direktiivi 89/48

- 8 Direktiivin 89/48, sellaisena, kuin se on muutettuna 14.5.2001 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/19, 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) ’tutkintotodistuksella’ yksittäistä tutkintotodistusta, todistusta tai muuta muodollista kelpoisuutta osoittavaa asiakirjaa tai tällaisten tutkintotodistusten, todistusten tai asiakirjojen yhdistelmää:
- jonka jäsenvaltion lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisesti asetettu toimivaltainen viranomainen on antanut,

  - jolla osoitetaan, että sen haltija on suorittanut vähintään kolmivuotisen tai vastaavan pituisen osa-aikaisen keskiasteen jälkeisen koulutuksen yliopistossa tai korkeakoulussa tai muussa vastaavan tasoisessa oppilaitoksessa ja tarvittaessa suorittanut keskiasteen jälkeisten opintojen lisäksi vaadittavan ammatillisen harjoittelun, ja

  - jolla osoitetaan, että sen haltijalla on ammattipätevyys ryhtyä harjoittamaan säänneltyä ammattia tai harjoittaa sitä tuossa jäsenvaltiossa,

edellyttäen, että koulutus, joka todistetaan tutkintotodistuksella, todistuksella tai muulla muodollista kelpoisuutta osoittavalla asiakirjalla, on suoritettu pääosin yhteisössä tai että sen haltijalla on kolmen vuoden ammattikokemus, jonka se jäsenvaltio todistaa, joka on tunnustanut kolmannen maan antaman tutkintotodistuksen, todistuksen tai muun muodollista kelpoisuutta osoittavan asiakirjan.

--

c) 'säännellyllä ammatilla' säänneltyä ammattitoimintaa tai niiden toiminnan lajien yhdistelmää, jotka muodostavat tämän ammatin jäsenvaltiossa;

d) 'säännellyllä ammattitoiminnalla' ammattitoimintaa, johon ryhtymiseksi tai harjoittamiseksi tai jonka jotakin harjoittamisen muotoa varten jäsenvaltiossa edellytetään suoraan tai välillisesti lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisesti tutkinnon suorittamista. Säännellyn ammattitoiminnan harjoittamisen muotoja ovat erityisesti seuraavat:

- toiminnan harjoittaminen ammattinimikkeellä sikäli kuin tällaisen nimikkeen käyttö on sallittu vain niille, joilla on lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukainen tutkintotodistus,

--”

9 Direktiivin 89/48 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä sovelletaan jokaiseen jäsenvaltion kansalaiseen, joka haluaa harjoittaa säänneltyä ammattia vastaanottavassa jäsenvaltiossa itsenäisenä ammatinharjoittajana tai palkatussa työssä.

Tätä direktiiviä ei sovelleta ammatteihin, joista säädetään jäsenvaltioiden tutkintoto-
distusten vastavuoroista tunnustamista koskevalla erillisellä direktiivillä.”

10 Direktiivin 89/48 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Vastaanottava jäsenvaltio voi 3 artiklan [joka koskee toisen jäsenvaltion kansalaisten oikeutta ryhtyä harjoittamaan säänneltyä ammattia] estämättä edellyttää, että hakija myös:

--

b) suorittaa enintään kolme vuotta kestävästä sopeutumisajan tai kelpoisuuskokeen:

– –”

Kansallinen säännöstö

Farmasian erikoistumisaloja koskeva säännöstö

11 Farmasian erikoistumisaloja koskeva säännöstö sisältyy kuninkaan asetukseen 2708/1982, jossa säädetään erikoistumisopinnoista ja erikoisproviisorin muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen antamisesta (Real Decreto 2708/1982, por el que se regulan los estudios de especialización y la obtención del título de farmacéutico especialista) ja joka on annettu 15.10.1982 (BOE nro 261, 30.10.1982, s. 29994).

12 Kuninkaan asetuksen 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Vain henkilöt, joilla on erikoisproviisorin [’farmacéutico especialista’] tutkintotodistus, jonka antaa opetus- ja tiedeministeri, voivat käyttää tätä erikoisproviisorin nimikettä, harjoittaa tämänluonteista ammattia tai tehdä tällä nimikkeellä työtä julkisessa tai yksityisessä laitoksessa tai toimipaikassa tämän kuitenkaan vaikuttamatta proviisorin yliopistotutkinnon haltijoiden oikeuksiin.”

13 Mainitun kuninkaan asetuksen 2 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Erikoisproviisorin tutkintotodistuksen myöntäminen edellyttää seuraavien edellytysten täyttymistä:

- a) henkilöllä on proviisorin yliopistotutkinto;
- b) henkilö on suorittanut kokonaisuudessaan vastaavan erikoistumiskoulutuksen tutkintosuunnitelman ja opinto-ohjelmien mukaisesti;
- c) henkilö on suorittanut tarkemmin määritettävät oppiaineeseen kuuluvat kokeet.”

14 Kuninkaan asetuksen 2708/1982 3 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Seuraavat erikoistumisalat katsotaan farmasian erikoistumisaloiksi:

Ensimmäinen ryhmä. – Erikoistumisalat, jotka pääsääntöisesti edellyttävät sairaala-alan koulutusta:

--

– sairaalafarmasia

– –”

Säännöstö, jolla direktiivit 85/432, 85/433 ja 89/48 on pantu täytäntöön

15 Direktiivit 85/432 ja 85/433 on pantu täytäntöön 22.12.1989 annetulla kuninkaan asetuksella 1667/1989 (BOE nro 4, 4.1.1990, s. 217).

16 Kuninkaan asetuksen 1667/1989 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Tämän kuninkaan asetuksen liitteessä I luetellut tutkintotodistukset, todistukset tai muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat, jotka on annettu jonkin Euroopan talousyhteisön jäsenvaltion kansalaisille ja jotka täyttävät liitteessä II määritellyt arviointiperusteet, antavat Espanjassa saman oikeuden ryhtyä harjoittamaan proviisorin ammattia kuin virallinen proviisorin yliopistotutkinto.”

17 Kyseisen kuninkaan asetuksen liitteessä I mainittu espanjalainen tutkintotodistus on sama kuin direktiivin 85/433 liitteessä mainittu tutkintotodistus.

18 Direktiivi 89/48 on saatettu osaksi Espanjan oikeusjärjestystä 25.10.1991 annetulla kuninkaan asetuksella 1665/1991 (BOE nro 280, 22.11.1991, s. 37916).

19 Kuninkaan asetuksen 1665/1991 2 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Tässä kuninkaan asetuksessa olevia säännöksiä sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisiin, joilla on unionin jäsenvaltion antama tutkintotodistus ja jotka haluavat harjoittaa Espanjassa itsenäisesti tai palkattuna työntekijänä säänneltyä ammattia, jonka harjoittamiseen vaaditaan vähintään kolmivuotinen korkea-asteen koulutus.”

20 Tämän saman kuninkaan asetuksen 3 §:n a kohdassa säädetään, että ”säänneltyjä ammatteja” ovat kaikki mainitun asetuksen liitteessä I luetellut ammatit. Tässä liitteessä ei mainita sairaalafarmasian alan proviisoria.

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

21 Komissio lähetti 19.12.2005 Espanjan kuningaskunnalle virallisen huomautuksen, koska se katsoi, ettei tämä jäsenvaltio ollut pannut täytäntöön direktiiviä 89/48 erikoisproviisorin ammattien osalta.

22 Espanjan kuningaskunta väitti 17.3.2006 antamassaan vastauksessa, että direktiiviä 89/48 ei sovelleta sairaalafarmasian alan proviisorin ammattiin, koska se on provii-

sorin ammatin erikoistumisala, josta säädetään erikseen direktiiveissä 85/432 ja 85/433, jotka on pantu Espanjassa täytäntöön kuninkaan asetuksella 1667/1989.

- 23 Koska komissio katsoi, ettei kyseinen vastaus ollut tyydyttävä, se lähetti 4.7.2006 Espanjan kuningaskunnalle perustellun lausunnon, johon Espanja vastasi 12.1.2007, eli sen jälkeen kun komission asettama kahden kuukauden määräaika oli päättynyt, ja toisti väitteensä siitä, ettei direktiiviä 89/48 sovelleta farmasian erikoistumisalojen muodollista kelpoisuutta osoittaviin asiakirjoihin.
- 24 Koska tämä väite ei vakuuttanut komissiota, se nosti nyt esillä olevan kanteen.

Kanne

Asianosaisten lausumat

- 25 Komissio väittää, että vastaajana oleva valtio ei ole pannut direktiiviä täytäntöön sairaalafarmasian alan proviisorin ammatin osalta sikäli kuin kuninkaan asetuksen 2708/1982 1 §:n mukaan ei ole mahdollista, että jäsenvaltion antaman tutkintotodistuksen, joka on tunnustettu vastaavaksi asiakirjaksi direktiivin 85/433 2 artiklassa tarkoitetulla tavalla, haltijat voivat käyttää erikoisproviisorin nimikettä ja näin ollen harjoittaa sairaalafarmasian alan proviisorin ammattia.

26 Komission mukaan nimittäin yhtäältä tämä nimike tulisi katsoa direktiivin 89/48 1 artiklan a alakohdassa tarkoitetuksi ”tutkintotodistukseksi”, koska sen on antanut nimetty toimivaltainen viranomainen, se edellyttää vähintään kolmivuotista ammatillista korkeampaa koulutusta ja sillä osoitetaan, että sen haltijalla on vaadittava pätevyys sairaalafarmasian alan proviisorin ammatin harjoittamiseen Espanjassa. Toisaalta erikoisproviisorin tutkintotodistuksen haltijoille varattu ammatti on direktiivin 89/48 1 artiklan c alakohdassa säännelty ammatti. Tämä ammatti koostuu nimittäin tämän direktiivin 1 artiklan d alakohdassa tarkoitettua säännellyn toiminnan harjoittamisesta, koska ryhtyminen ammatin harjoittamiseen edellyttää tutkintotodistusta.

27 Komissio katsoo tältä osin, että direktiivissä 89/48 ei suljeta mitään säänneltyä ammattia sen soveltamisalan ulkopuolelle, mistä on poikkeuksena ne säännellyt ammatit, joiden vastavuoroisesta tunnustamisesta on erikseen säädetty direktiivillä. Direktiivi 89/48 ei etenäkään sisällä yhtään säännöstä, jota voitaisiin tulkita siten, että sillä suljetaan farmasian alan ammatit, tai yleisemmin terveydenhoitoalan ammatit, direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Tällaisten ammattien sisällyttäminen tutkintotodistusten yleiseen tunnustamisjärjestelmään ei ole vastoin EY 47 artiklan 3 kohtaa, jonka mukaan näitä ammatteja koskevien sijoittautumisoikeuden rajoitusten asteittainen poistaminen on tehtävä siten, että sitä edeltää tai siihen liittyy niiden harjoittamisen edellytysten yhteensovittaminen eri jäsenvaltioissa. Mainitun direktiivin tavoitteena ei ole perustaa tutkintotodistusten automaattisen tunnustamisen järjestelmää vaan vahvistaa yleinen menetelmä, jonka avulla tutkintotodistusten tunnustaminen on helpompaa.

28 Lisäksi komission mukaan direktiivejä 85/432 ja 85/433 ei sovelleta sairaalafarmasian alan proviisorin ammattiin, koska ne koskevat vain proviisorin tutkintotodistusta.

Nimittäin direktiivi 85/432, jossa säädetään proviisorin tutkintotodistuksen, johon sovelletaan direktiivissä 85/433 säädettyä tunnustamisjärjestelmää, edellyttämien koulutusvaatimusten yhteensovittamisesta, ei koske sen 3 artiklan mukaan farmasian erikoistumisaloja eikä erityisesti sairaalafarmasian erikoistumisalaa. Toisaalta proviisorin tutkintotodistus on Espanjan kuningaskunnan osalta ainoa direktiivin 85/433 liitteessä mainittu tutkintotodistus.

29 Espanjan kuningaskunta puolestaan väittää, että sairaalafarmasian alan proviisorin ammatti ei farmasian alan erikoisammattina kuulu direktiivin 89/48 soveltamisalaan. Tuollaista ammattia ei sen mukaan voida säännellä kuin erityisillä säännöksillä, koska EY 47 artiklan 3 kohdassa määrätään nimenomaisesti varaumasta erityisesti apteekkialan ammatteja koskevien rajoitusten poistamisen osalta. Tällaista rajoitusten poistamista ei näin ollen voida tehdä tässä direktiivissä säädettyssä yleisessä tunnustamisjärjestelmässä.

30 Tämä tulkinta vahvistetaan Espanjan kuningaskunnan mukaan direktiiveissä 85/432 ja 85/433, jotka täyttävät vaatimuksen erityisten säännösten säätämisestä tiettyihin farmasian alan toimintoihin liittyvän lainsäädännön yhteensovittamiseksi, jotta mahdollistetaan farmasian alan nimikkeiden ja tutkintotodistusten vastavuoroinen tunnustaminen. Sitä vastoin direktiivi 89/48, jossa säädetään ainoana edellytyksenä tutkintotodistusten tunnustamiselle opintojen vähimmäisajasta, ei voi täyttää EY 47 artiklan 3 kohdan mukaista erityisyysvaatimusta. Tällä perusteella on katsottava, että kun ei ole olemassa direktiivin 85/432 3 artiklan nojalla hyväksytyä erityistä säännöstöä, komissio ei voi vedota direktiiviin 89/48 tukeakseen sitä väitettä, että kansallinen lainsäädäntö ei ole sopusoinnussa tutkintotodistusten tunnustamista koskevan yleisen järjestelmän kanssa.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 31 Asianosaiset myöntävät, että direktiivejä 85/432 ja 85/433 ei sovelleta erikoisproviisorin tutkintotodistuksiin, jotka antavat oikeuden ryhtyä harjoittamaan sairaalafarmasian alan proviisorin ammattia. Ne tekevät tästä tulkinnasta kuitenkin kaksi erilaista johtopäätöstä. Komission mukaan erityisen direktiivin puuttuminen tarkoittaa sitä, että tämä tutkintotodistus kuuluu direktiivin 89/48 soveltamisalaan, kun taas Espanjan kuningaskunnan mukaan tällaisen direktiivin puuttuessa on katsottava, että mainitun tutkintotodistuksen tunnustamisesta ei säädetä direktiivissä 89/48 eikä muussakaan johdetussa oikeudessa.
- 32 Tältä osin on aluksi todettava, että direktiivin 89/48 soveltamisalaa ei ole rajattu kyseessä olevien tutkintojen alan tai tyyppin mukaan. Sen 1 artiklan a alakohdasta johtuu nimittäin, että direktiiviä sovelletaan etenkin kaikkiin vähintään kolmivuotisesta korkeammasta koulutuksesta annettuihin tutkintotodistuksiin, jotka antavat haltijalleen oikeuden ryhtyä harjoittamaan säänneltyä ammattia.
- 33 Lisäksi, kuten vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, ammatti on katsottava direktiivissä 89/48 tarkoitettulla tavalla säännellyksi, kun tähän ammattiin kuuluvaan ammattitoimintaan ryhtymistä tai sen harjoittamista säännellään sellaisilla laeilla, asetuksilla tai hallinnollisilla määräyksillä, joilla luodaan järjestelmä, jonka seurauksena kyseinen ammattitoiminta nimenomaisesti varataan tietyt edellytykset täytävälle henkilölle ja kielletään siihen ryhtyminen sellaisilta henkilöiltä, jotka eivät kyseisiä edellytyksiä täytä (ks. vastaavasti asia C-164/94, Aranitis, tuomio 1.2.1996, Kok. 1996, s. I-135, 18 ja 19 kohta ja asia C-285/01, Burbaud, tuomio 9.9.2003, Kok. 2003, s. I-8219, 45 kohta).

- 34 Käsiteltävänä olevassa asiassa on kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön perusteella todettava, että erikoisproviisorin tutkintotodistus on korkeammasta koulutuksesta annettu tutkintotodistus, joka antaa oikeuden ryhtyä harjoittamaan säänneltyä ammattia eli sairaalafarmasian alan proviisorin ammattia.
- 35 Vaikka Espanjan kuningaskunta ei kiistä kyseessä olevan tutkintotodistuksen ja ammatin tällaista ominaisuutta, se katsoo, että koska direktiiviä 89/48 ei sovelleta farmasian erikoistumisalojen tutkintotodistuksiin, sillä ei ole velvollisuutta säätää muiden jäsenvaltioiden kansalaisten mahdollisuudesta ryhtyä harjoittamaan sairaalafarmasian alan proviisorin ammattia.
- 36 Direktiivin tuollainen tulkinta on hylättävä.
- 37 Tältä osin on aiheellista korostaa aluksi, että oikeus tutkintojen tunnustamiseen on taattu, koska se on osa EY 43 artiklassa määrättyä sijoittautumisvapautta koskevaa perusoikeutta. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tästä EY:n perustamisso-
pimuksen määräyksestä johtuu, että jäsenvaltion, jolle on jätetty hakemus sellaisen ammatin harjoittamiseksi, jonka harjoittamisen edellytyksenä kansallisen lainsäädännön mukaan on tietty tutkintotodistus tai ammatillinen pätevyys, on otettava huomioon sellaiset tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat, jotka asianomainen on hankkinut harjoittaakseen kyseistä ammattia toisessa jäsenvaltiossa, vertaamalla kyseisten tutkintotodistusten osoittamaa kelpoisuutta ja kansallisissa säännöissä vaadittuja tietoja ja taitoja (ks. asia C-340/89, Vlassopoulou, tuomio 7.5.1991, Kok. 1991, s. I-2357, 16 kohta ja asia C-238/98, Hocsman, tuomio 14.9.2000, Kok. 2000, s. I-6623, 23 kohta).

- 38 Kuten direktiivin 89/48 kolmannesta perustelukappaleesta ilmenee, sillä luodaan siinä tarkoitettujen tutkintotodistusten tunnustamismenetelmä. Siinä säädetään korkea-asteen tutkintotodistusten, jota antavat oikeuden ryhtyä harjoittamaan säänneltyä ammattia, yleisestä tunnustamisjärjestelmästä ja näin ollen EY:n perustamisopimuksessa turvatun oikeuden käyttämisestä.
- 39 Lisäksi, kuten komissio on muistuttanut, direktiivissä 89/48 ei perusteta automaattisen tunnustamisen järjestelmää. Nimittäin vaikka direktiivissä tunnustetaan oikeus ryhtyä harjoittamaan säänneltyä ammattia, vastaanottava jäsenvaltio voi sen 4 artiklan b alakohdan nojalla vaatia hakijaa, joka on toisen jäsenvaltion kansalainen, suorittamaan sopeutumiskokeen tai kelpoisuuskokeen, etenkin jos hänen saamansa koulutuksen sisältö olennaisesti eroaa vastaanottavan jäsenvaltion edellyttämän tutkinnon sisällöstä tai jos viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa säännelty ammatti koostuu yhdestä tai useammasta sellaisesta säännellystä ammattitoiminnasta, joka ei sisälly säänneltyyn ammattiin siinä jäsenvaltiossa, josta hakija on peräisin tai josta hän tulee, ja tämä kyseisten kahden jäsenvaltion ammattitoiminnan ero vastaa erilaista erikoiskoulutusta.
- 40 Espanjan kuningaskunta väittää, että EY 47 artiklan 3 kohdassa suljetaan joka tapauksessa pois se, että direktiiviä, jonka tarkoituksena on toteuttaa yleinen tutkintotodistusten tunnustamisjärjestelmä, voitaisiin soveltaa terveydenhoitoalan ammatteihin, koska tässä artiklassa määrätään nimenomaisesti varaumasta, joka koskee lääkärinammattia, lääketieteeseen liittyviä ammatteja ja apteekkialan ammatteja, joita koskevia rajoituksia ei voida poistaa ilman säädöstä, jossa vahvistetaan ”niiden harjoittamisen edellytysten yhteensovittamista eri jäsenvaltioissa” koskevat säännökset.

- 41 Tämä väite on hylättävä. Tällainen EY 47 artiklan 3 kohdan tulkinta johtaisi nimittäin sekä direktiivin 89/48 soveltamatta jättämiseen että yleisemmin siihen, että yhteisön kansalaisilta viedään oikeus farmasian erikoistumisalojen tutkintotodistusten tunnustamiseen, vaikka tämä oikeus seuraa EY 43 artiklan toisesta alakohdasta.
- 42 Päinvastoin EY 47 artiklan 3 kohdan tavoitteena ei ole rajoittaa oikeutta tutkintotodistusten tunnustamiseen vaan estää terveydenhoitoalan tutkintotodistusten automaattisen tunnustamisen järjestelmän käyttöönotto ennen näiden ammattien harjoittamista koskevien säännösten yhteensovittamista. Tämä EY:n perustamissopimuksen määräys koskee näin ollen sellaista järjestelmää, joka on luotava mainittujen ammattien harjoittamista koskevien säännösten asteittaisen yhdenmukaistamisen avulla.
- 43 Tästä seuraa, että tutkintotodistusten, jotka antavat oikeuden harjoittaa sairaalafarmasian alan proviisorin ammattia, tunnustaminen kuuluu direktiivin 89/48 soveltamisalaan ja että jäsenvaltioiden on säädettävä järjestelmästä, jonka mukaan tuollainen tunnustaminen on direktiivissä säädetyillä edellytyksillä mahdollista.
- 44 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut direktiivin 89/48 mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut kaikkia tarvittavia toimenpiteitä direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista oikeusjärjestystä sairaalafarmasian alan proviisorin ammatin osalta.

Oikeudenkäyntikulut

45 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Espanjan kuningaskunnan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska Espanjan kuningaskunta on hävinnyt asian, se on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut vähintään kolmivuotisesta ammatillisesta korkeammasta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä 21.12.1988 annetun neuvoston direktiivin 89/48/ETY mukaisia veloitteitaan, koska se ei ole toteuttanut kaikkia tarvittavia toimenpiteitä direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista oikeusjärjestystä sairaalafarmasian alan proviisorin ammatin osalta.**

- 2) **Espanjan kuningaskunta veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Allekirjoitukset